

Debatten om OnlyFans - En kampplads for den seksuelle og digitale dannelse

**Emma Dybdal Andersen
& Sara Wienke Christiansen**

Nærværende artikel undersøger, hvordan OnlyFans italesættes, forstås og problematiseres i den danske offentlige debat med det formål at skabe blik for, hvilke pædagogiske indsatser der kaldes på, og hvilken rolle uddannelsessystemet kan spille i relation til fænomenet. Artiklens analytiske tilgang er inspireret af Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse og viser, hvordan italesættelserne af OnlyFans trækker tråde til forskellige diskursive domæner som sociale medier, sexarbejde og seksuel frigørelse. Artiklen peger på, at placering og forståelse af platformen er afgørende for, hvilke pædagogiske indsatser der efterspørges samt, at de aktuelle rammer for seksualundervisning giver mulighed for at implementere undervisning i emnet. Afslutningsvis argumenterer artiklen for, at mere viden om intersektionen mellem sexarbejde og platformsarbejde gennem empirisk forskning i den sociale praksis på OnlyFans er nødvendig for at kvalificere videre pædagogiske indsatser, der retter sig mod fænomenet i og udenfor skolen.

OnlyFans, platformsarbejde, sexarbejde, seksualundervisning, digitalisering

Seksuel dannelse i en digitaliseret verden

Børn og unge vokser i dag op i en digitaliseret hverdag. Op mod 98 procent af danske unge mellem 12 og 18 år har en profil på de sociale medier, og majoriteten af dem er i gennemsnit online fire timer dagligt (Andreassen et. al., 2020). På trods af at de sociale medier er en integreret del af børns og unges hverdag, viser studier, at denne gruppe kan have vanskeligt ved at gennemskue digitale mediers adfærdsdesign og effekt (Krogh, 2022). Forskningen viser også, at dette sammenlagt med et hyppig brug af sociale medier kan være med til at forklare den høje mistrivsel, som særligt ses hos unge piger. Disse studier peger derfor på, at der er et behov for undervisning i og samtaler om digitalisering og sociale medier (Ibid.; VIVE, 2020). Både i folkeskolen og på ungdomsuddannelser arbejdes der også i stigende grad med 'digital dannelse', og der udvikles flere undervisningsmaterialer, som har til formål at fremme dette (Drotner, 2018; Mehlsen & Hendricks, 2019). Her arbejdes der for det meste med de unge *som forbrugere* af sociale medier (Ibid.), men i takt med at velkendte digitale medier

såsom YouTube og Instagram har givet forbrugere mulighed for indtjening gennem arbejde som eksempelvis youtuber og influencer, er der et behov for også at forholde sig til de unge, *som arbejdere* på de digitale medieplatforme, hvilket forskning i nye arbejdsformer afspejler (Abidin et.al, 2020; Nielsen et. al, 2021). Da platformen OnlyFans blev lanceret i 2016 og sidenhen opnåede massiv tilstrømning og opmærksomhed, blev en ny og anderledes digital arbejdsform introduceret: OnlyFans-content creator (Bonnerup, 2021).

Udbredelsen af OnlyFans rammer ind i en MeToo-tid, hvor seksualpolitiske spørgsmål om grænser, samtykke og seksuelle krænkelser - fysisk såvel som digitalt - får stor plads i den offentlige debat (Hartley & Askanius, 2020). Særligt unge har været aktive i denne debat. I 2022 valgte en række gymnasieelever at nedlægge undervisningen i protest mod manglende seksualundervisning, med argumentet om, at der er et behov for seksuel dannelse, der forholder sig til grænser, samtykke og digitalisering (Kristensen, 2022). Med den stigende opmærksomhed på seksuel og digital dannelse - i uddannelsessystemet såvel som i den kollektive bevidsthed - og med opkomsten af nye digitale arbejdsformer bliver det her relevant at undersøge, hvordan OnlyFans italesættes i den offentlige debat i relation til pædagogiske indsatser samt undervisning i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne. Denne artikels centrale spørgsmål er derfor: Hvordan forstås og problematiseres OnlyFans i den offentlige debat? Hvilke pædagogiske indsatser giver disse problematiseringer anledning til, og hvilke muligheder for undervisning i emnet giver de aktuelle rammer for seksualundervisning?

OnlyFans blev grundlagt i 2016 og tæller i dag 150 millioner brugere, hvoraf 1,5 millioner er content creators

Content creators kan lægge billede- eller videomateriale op bag en betalingsmur, hvor brugere eller fans kan få adgang til materialet for mellem 4,99 og 50 USD pr. måned

Derudover kan content creators tjene penge på at chatte med, sende speciallavet materiale til eller modtage drikkepenge fra fans. OnlyFans tager 20 procent af al indtjening på platformen. De resterende 80 procent forpligter den enkelte content creator sig til at betale skat af efter lokalt gældende lovgivning.

OnlyFans har intet internt promoveringssystem, og content creators må derfor dele links til deres profiler på andre online platforme for at få besøgende til deres OnlyFans-side.

**OnlyFans (2021)
OnlyFans (No date-a)
OnlyFans (No date-b)**

Hvad er OnlyFans?

På hjemmesiden præsenterer OnlyFans sig selv som “...the social platform revolutionizing creator and fan connections. The site is inclusive of artists and content creators from all genres and allows them to monetize their content while developing authentic relationships with their fanbase” (OnlyFans, no date-a), og platformen fremskriver på den måde sig selv som et socialt medie med en ekstra dimension af indtjening. Dog adskiller OnlyFans sig fra andre velkendte sociale medier såsom Instagram og Facebook, hvilket blandt andet ses ved de meget lempelige retningslinjer for graden af nøgenhed og eksplicit seksuelt materiale, der tillades på platformen. Dette ses også ved OnlyFans’ forretningsmodel, som adskiller sig fra mange andre sociale mediers, da OnlyFans’ profit hviler på brugerbetaling frem for kommercielle samarbejder med virksomheder. Denne forretningsmodel betyder dels, at platformen er mere ‘lukket’ end andre sociale medier, men også at arbejdssituationen for henholdsvis influencers og content creators ser forskellig ud. Studier i digitalt platformsarbejde har vist, at influencere skal producere indhold, som både tilfredsstiller deres følgere og kommercielle partnere, hvormed indholdet må balancere mellem de to parter interesser for at sikre indtjening (Nielsen & Nielsen, 2020). Da OnlyFans-content creators indtjening kun afhænger af at tilfredsstille deres ‘fans’, behøver de ikke at tilpasse deres materiale til kommercielle interesser. Indholdet på platformen kan således være mere seksuelt eksplicit, hvilket netop er blevet OnlyFans’ varemærke (Bonnerup, 2021). Men er OnlyFans-content creatoren så sexarbejder? Og i så fald; hvordan reguleres det i en dansk kontekst?

OnlyFans falder udenfor lovgivning

I rapporten ‘Salg af sex i Danmark 2020 - En kortlægning’ udgivet af VIVE for Socialstyrelsen kan man læse, at selvom det i 1999 blev lovligt at købe og sælge seksuelle ydelser, er der:

“(...) dog stadig forhold relateret til salg af sex, som er kriminaliseret. Eksempelvis er rufferi, bagmandsvirksomhed og menneskehandel strafbart. Der findes dermed en række bestemmelser i straffeloven, som beskæftiger sig med køb og salg af seksuelle ydelser” (VIVE, 2021).

“Trods afkriminaliseringen i 1999 anerkendes sexsalg ikke som et legalt erhverv i Danmark, hvorfor sexsælgere ikke har arbejdstagerrettigheder” (Ibid.)

Hvis arbejdet på OnlyFans faldt ind under domænet for sexsalg, ville det altså efter dansk lovgivning være et lovligt erhverv, men det ville ikke være lovligt for en tredjepart at tjene penge på sexsalget. Socialstyrelsens definition af sexsalg

(eller prostitution, som er det anvendte begreb her) udelukker dog salg af ikke-fysiske ydelser som pornografi: *“da der skal være fysisk kontakt mellem køber og sælger”* (Socialstyrelsen, 2019). OnlyFans’ retningslinjer forbyder ligeledes, at aktivitet på platformen henviser til *“escort services”* og *“prostitution”* (OnlyFans, 2021) - altså fysiske møder mellem køber og sælger.

Arbejdet på OnlyFans kan altså ikke betegnes som prostitution, og der er derfor ikke noget lovmæssigt problem i, at platformen som tredjepart faciliteter og tjener penge på salget af digitale seksuelle ydelser. Da billedpornografien er frigivet i Danmark, gælder der heller ikke her nogle særlige nationale bestemmelser, så længe det pornografiske materiale ellers er inde for lovens øvrige rammer. Der er således ikke noget i den seksuelle del af arbejdet på OnlyFans, der falder ind under en særlig problematisering eller lovgivning i Danmark. Derfor må vi se andre steder hen for placere OnlyFans som felt, og her retter artiklen blikket mod den offentlige debat.

Den offentlige debat

For at kunne undersøge den offentlige debat om OnlyFans var det nødvendigt først at skabe et overblik over de mange artikler, dokumentarer, podcasts, radioudsendelser, kronikker og debatindlæg, der har været om fænomenet, siden det for alvor tog fart i 2020. Vi brugte Infomedias database til at få greb om det samlede danske mediemateriale om emnet, og efter en grovsortering endte vi med 84 medieindslag, som vi samlede i et tematisk opdelt overbliksskema. Her kortlagde vi, hvilke aktører, spørgsmål og knudepunkter som gik igen. Den tematiske bearbejdelse viste, at de fleste medieindslag inddrager udtalelser fra content creators og/eller fra forskellige forskere og fageksperter, og at de samme navne ofte går igen (Bonnerup, 2021; DR, 2020). Desuden tydeliggjorde tematiseringen af medieindslagene efter vinkling og karakteristika, at der findes visse dominerende flader i mediernes dækning af OnlyFans, som kan opdeles på følgende måde: informative indslag, personlige indslag og kritisk-debatterende indslag. I medieindslagene af informativ karakter fandt vi, at spørgsmålet om ‘hvad OnlyFans er og kan’ blev behandlet og diskuteret med inddragelse af content creators, forskere og forskellige fageksperter (DR, 2020; Kofoed & Krog, 2021). I medieindslag af personlig karakter så vi, at content creators gav indblik i deres oplevelser med at sælge pornografisk materiale på OnlyFans, som eksempelvis i dokumentarserierne ‘Våde veninder’ og ‘Fie’ (DR, 2021a; DR, 2021b). I medieindslagene af kritisk og debatterende karakter så vi, at forskere og fageksperter udtalte sig kritisk om platformen, samt at mediernes dækning af OnlyFans vakte kritik, hvor bl.a. DR beskyldes for at udnytte de medvirkende i deres dokumentarer og for at promovere pornografisk arbejde (Corr, 2021; Benner & Herskind, 2021). Ud fra denne viden udvalgte vi tre medieindslag til empirisk næranalyse, som vil fungere som repræsentation for den offentlige debat om OnlyFans i denne artikel. Medieindslagene er udvalgt, eftersom de favner de præsenterede dominerende

flader i mediernes dækning af OnlyFans og inddrager flere af debattens prominente stemmer - både fageksperter, forskere og content creators. Ydermere er indslagene udvalgt, fordi de faciliterer en debat mellem de tre parter om, hvad OnlyFans er og kan, samt hvilke pædagogiske indsatser fænomenet kalder på. Det første udvalgte indslag er Informations artikel 'Gitte Von G sælger porno på OnlyFans: Jeg har altid været iværksætter, så det føles helt naturligt' (Franceschi, 2021), som gennem udsagn fra content creator Gitte Von G, kønsforsker Christian Groes og forsker i sociale medier og platformsøkonomi Louise Yung Nielsen har til formål at introducere og placere OnlyFans. Det næste udvalgte indslag er radioudsendelsen 'Taler vi stadig om OnlyFans i 2022?', hvor content creators Gitte Von G og Sandra Elfort, konsulent i Center for Digital Pædagogik Christian Mogensen, direktør i GirlTalk Anna Bjerre samt Estella, som er repræsentant for SIO, er inviteret i studiet for at byde ind med deres tanker om platformen (LOUD, 2021). Det sidste udvalgte indslag er tredje episode i podcasten "Superfan: Skamløs", hvor Anna Bjerre og content creator Sofie Holm diskuterer platformens potentialer og problemer (DR LYD, 2021).

Kritisk diskursanalyse

OnlyFans er som beskrevet blevet undersøgt, kritiseret og debatteret heftigt i medierne, og her har følgende spørgsmål været centrale: Er OnlyFans et socialt medie eller en pornografisk platform? Er OnlyFans med til at normalisere sexarbejde? Hvem har ansvaret for at udbrede viden om platformen og potentielle konsekvenser af arbejdet? Når disse spørgsmål behandles i medierne, er det interessant at undersøge diskurserne om OnlyFans med inspiration i Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse, da diskurser her forstås som noget, der bidrager til at skabe, reproducere og transformere samfundet og dets ulige magtforhold mellem sociale grupper gennem at være med til at konstituere sociale identiteter, sociale relationer og videns- og betydningssystemer (Fairclough, 1992). Centralt i Faircloughs forståelse af diskurs er, at begrebet rummer to forskellige betydninger. Diskurs betegner både sprogbrug som social praksis (en kommunikativ begivenhed), hvor diskursen står i et dialektisk forhold til den sociale struktur, som den er indlejret i, ved ikke kun at være noget, som *konstituerer* den sociale praksis, men også noget der *konstitueres af* den sociale praksis. Derudover betyder diskurs som substantiv en bestemt diskurs, som er adskilt fra andre diskurser og er en måde at tale på, som "giver betydning til oplevelser ud fra et bestemt perspektiv" (Jørgensen & Phillips, 1999). Når man laver en kritisk diskursanalyse, skal man derfor have to ting for øje: diskursorden og den kommunikative begivenhed, som står i et dialektisk forhold til hinanden. Diskursordenen er "summen af de diskurstyper, som bruges inden for en social institution eller et socialt domæne" og "er i særlig grad åbne for forandring, når der iværksættes diskurser og genrer, som tilhører en anden diskursorden", hvad Fairclough betegner som interdiskursivitet (Ibid.). Alle tilfælde af sprogbrug (kommunikative begivenheder) kan således enten ses som medvirkende til at

opretholde en given diskursorden eller forandre den gennem interdiskursivitet (Fairclough, 1992). Den kritiske diskursanalyse kan derfor belyse, hvordan meningstilskrivelse af fænomenet OnlyFans foregår i den offentlige debat ved at se på graden af interdiskursivitet, der kan identificeres i italesættelserne, samt hvilke store diskurser der trækkes på i den diskursive etablering af fænomenet. Dette er således rammesættende for artiklens analyse.

Progressivt nybrud eller en digital glidebane?

I artiklen fra Information opstiller journalisten i underrubrikken to vinkler på OnlyFans-fænomenet og slår på den måde tonen an til det drivende spørgsmål:

“Platformen OnlyFans har gjort det let at sælge seksuelt indhold på nettet. Er det et progressivt nybrud, der giver magten og profitten tilbage til pornoens aktører? Eller en digital glidebane, der normaliserer pornoproduktion og udvisker personlige grænser? 41-årige Gitte Von G fra Hornbæk er ikke i tvivl: Hun synes, det er det fedeste” (Franceschi, 2021)

Her sættes content creator Gitte Von Gs udsagn i forlængelse af det opstillede dilemma, og hun bliver dermed gjort til repræsentant for det synspunkt, at platformen er et progressivt nybrud, der giver magten tilbage til aktører som hende selv. Hendes udsagn og erfaringsbaserede viden bliver således ikke bare brugt til at besvare artiklens hovedspørgsmål, men også til at repræsentere en pol i den offentlige debat om OnlyFans. Ligeledes bliver forskerne Christian Groes og Louise Yung Nielsens udsagn og faglige viden brugt til at repræsentere ‘den anden pol’ i denne debat, hvor OnlyFans bliver set som noget, der kan lokke folk ud i grænseoverskridende adfærd. Det beskrives blandt andet, at Groes

“... ser OnlyFans som en naturlig forlængelse af det, han kalder en »instagramificering« af samfundet, hvor det i stigende grad handler om at blive set og hørt. Samtidig minder tjenesten så meget om andre sociale medier, at brugere, der måske ellers ikke ville beskæftige sig med porno, kan finde det naturligt at anvende den” (Ibid.)

Groes problematiserer OnlyFans på baggrund af sin samfundsdiagnose, hvor vi som følge af de sociale medier lever i en opmærksomhedssøgende kultur. Han frygter, at unge i deres iver for at blive set, hørt og ‘liket’ indtager OnlyFans, som var platformen et uskyldigt alternativ til Instagram. Selvom Groes gerne vil adskille OnlyFans fra andre sociale medier, da han betragter platformen som en pornotjeneste, taler han samtidig OnlyFans frem som et sted, der giver samme

mulighed for at søge opmærksomhed som andre sociale medier. Således placerer han diskursivt platformen med et ben i både domænet for pornografi og sociale medier.

Louise Yung Nielsen forholder sig også kritisk til OnlyFans, men her er løftet om profit den centrale problematik. Nielsen har tidligere påpeget, at der er meget få mennesker, som kan tjene penge på at være content creator og problematiserer her, at arbejdet og indtjeningen er afhængig af graden af opmærksomhed: *“Hvis man oplever at føle sig usynlig på platformen, er den oplagte løsning, at man begynder at lave mere opsigtsvækkende indhold, fordi man gerne vil have opmærksomhed”* (Ibid.). Ifølge Nielsen er ‘opmærksomhed’ ikke blot noget, man søger som konsekvens af en kultur skabt af sociale medier, men derimod noget man søger, fordi *ens indtjening* afhænger af, at man er synlig på platformen. Det er altså løftet om profit, der rykker grænserne for både den enkelte og for platformen som en helhed, når flere og flere søger efter en opmærksomhed, som kan give en indtjening. Med denne kritik bliver platformsarbejdets vilkår centreret, og OnlyFans bliver således diskursivt placeret i domænet for digitalt arbejde og platformøkonomi.

I kontrast til forskernes kritik af OnlyFans bidrager Gitte Von G’s fortælling med et mere positivt syn på, hvad OnlyFans kan tilbyde. Hun fortæller blandt andet, at OnlyFans tilbyder et rum uden samme grad af censur som andre sociale medier, hvormed hun kan få lov til at lægge det materiale ud, som hun ønsker. Hun italesætter produktionen af pornografisk materiale som en måde at udfolde sig og være kreativ på, og hun beskriver sin profil på OnlyFans som ‘sit eget lille personlige univers’. Samtidig trækker hun også på en forretnings- og iværksætterdiskurs: *“Jeg har altid været iværksætter og været vant til at sælge alle mulige produkter. Derfor føles det også helt naturligt, at det nu er mig selv, der er produktet”* (Ibid.). På denne måde placerer hun diskursivt arbejdet på OnlyFans i domænet for både iværksætteri og personlig udfoldelse.

Udsagnene fra artiklens tre aktører viser, at OnlyFans som felt kan placeres på vidt forskellige måder alt efter ens forståelse af, hvilke henholdsvis potentialer og problematikker platformen skaber. De diskursive etableringer af platformen trækker skiftevis på diskurser, der tilhører domænet for sociale medier, pornografi, platformsarbejde, iværksætteri og kreativ udfoldelse. Ud fra Faircloughs begreb om interdiskursivitet kan dette sammensurium af diskurser pege på en ustabil diskursorden og dermed et potentiale for forandring i den kollektive forståelse af digitalt sexarbejde. I de følgende afsnit belyses debatten yderligere ud fra to medieindslag, hvor flere aktører debatterer deres holdninger til platformen. Gennem analyse af disse indslag belyses det hvilke store diskurser, der trækkes på af debattens respektive stemmer, og hvilke pædagogiske indsatser de forskellige placeringer af platformen kalder på.

Bliver de unge snydt af OnlyFans?

Fortællingen om at OnlyFans minder meget om andre sociale medier, som Christian Groes fremførte i artiklen fra Information, går igen flere steder i den offentlige debat. I radioudsendelsen *'Taler vi stadig om OnlyFans i 2022?'* siger Christian Mogensen blandt andet:

“Vi taler om Onlyfans som socialt medie og ikke et sted, hvor man kan producere seksuelt indhold eller være content creator/provider, og så glemmer vi at have en ansvarlig voksen samtale med de unge om, hvilke effekter og konsekvenser det kan have, hvis du bliver sexarbejder, hvis du bliver content provider. Ikke at der er noget galt i det arbejde i sig selv, men det kræver bare en rammesætning og en ansvarlig samtale, som vi glemmer at tage, når vi tror, at Onlyfans bare er et socialt medie” (LOUD, 2021)

Her kaldes der på en indsats, hvor voksne oplyser unge om, at OnlyFans i realiteten er en pornografisk tjeneste, samt hvilke konsekvenser seksuelt arbejde kan have. Formålet med oplysningen er ikke (nødvendigvis) at forhindre unge i at udføre seksuelt arbejde, men derimod at forhindre at de begiver sig ud i et arbejde på OnlyFans uden en nødvendig forståelse for feltet og dets potentielle konsekvenser.

Hos Anna Bjerre, som også deltager i radioudsendelsen, finder man et andet syn på, hvordan man skal forholde sig til unge og sexarbejde på OnlyFans. Hun siger blandt andet:

“Jeg tænker, at dét, der kan være rigtig svært ved det her medie at forstå, er, at fordi det ligner så meget noget, de unge bruger i hverdagen, som Instagram, så kan der være noget forførende over at tænke, at det er en naturlig overgang til Onlyfans uden at være klar over, hvad det har af betydning for ens person. Netop det seksuelle er noget, vi stifter bekendtskab med i ungdommen og for mig at se, så kan det lige præcis i den her målgruppe være forbundet med en alt for stor risiko at gå ind i det her univers, fordi man ikke er klar over, hvad det betyder. Man er i den spæde begyndelse af sit seksuelle liv, og der mener jeg, at det er vigtigt, at man lærer at udforske det i et ligeværdigt forhold med en partner, uden at det er med henblik på salg” (Ibid.)

For Bjerre er det vigtigt, at unges seksualitet udforskes og udvikles i *'et ligeværdigt forhold med en partner'* og ikke - modsætningsvist - i et kommercielt forhold. Ud fra denne forståelse kaldes der på en indsats, som skærmer unge *mod* OnlyFans.

Men foruden at oplyse unge om at OnlyFans er en pornografisk tjeneste, er der i Bjerres udsagn ikke noget, der kan specificere, *hvordan* unge skal skærmes mod OnlyFans.

Hvem har ansvaret for unges seksuelle dannelse?

Et andet emne, som fylder meget i den offentlige debat, er, hvilket ansvar offentlige personer skal tage, når de vælger at promovere deres OnlyFans-profil. I radioudsendelsen *'Taler vi stadig om OnlyFans i 2022?'* kritiserer Mogensen blandt andet influencere for at reklamere for deres OnlyFans-profil på sociale medier:

Radiovært: "Men de her mennesker, der laver indhold på OnlyFans, de skal vel også lige så meget som alle mulige andre have lov til at reklamere for deres produkter og tjenester som alle mulige andre selvstændige erhvervsdrivende?"

Mogensen: "Selvfølgelig, men det skal også gøres ansvarligt (...) altså du må hjertens gerne promovere alt det indhold, du vil, til folk over 18, men når du har en følgerskare, hvad enten du vil det eller ej, som er under 18, så har du et ansvar for at gøre opmærksom på de konsekvenser, den her slags arbejde kan have" (Ibid.)

Mogensens kritik hviler på en forståelse af, at (elementer af) unges dannelse - her i form af deres tilgang til og forståelse af OnlyFans - formes af det materiale, som de konsumerer på de sociale medier. Udsagnet kalder ikke på en indsats, der supplerer de sociale mediers indflydelse på unges seksuelle dannelse og forståelse af fænomener som OnlyFans. I stedet appellerer Mogensen til den enkelte influencers moralske kompas, når vedkommende distribuerer materiale om OnlyFans. Således placerer han (elementer af) ansvaret for unges seksuelle dannelse hos individuelle offentlige personer.

Denne ansvarsplæggelse forholder content creator Sandra Elfort sig kritisk til i samme radioudsendelse. Hun siger blandt andet:

(...) jeg synes også, at man skal have lov at fortælle unge mennesker, at man laver porno. Der er ikke så meget seksualundervisning i Danmark, udover at jeg fik lov at sætte kondom på en skumgummi-pik, og det var ikke noget jeg fik særlig meget ud af. Så jeg synes kun, det er sundt, at der er nogen, der går ud og snakker om seksualitet til unge mennesker. Så kan det godt være, at porno ikke er som sådan sex, men det er stadig noget, unge skal lære noget om. For man lærer ikke noget om porno i folkeskolen

heller. Man lærer ikke om, at det er opstillet, og at det ikke er sådan sex foregår” (Ibid.)

Elfort kritiserer ikke alene Mogensens præmis og synspunkt, men også den danske seksualundervisning for at være mangelfuld og får således i stedet placeret ansvaret for unges seksuelle og digitale dannelse hos folkeskolen og særligt seksualundervisningen. Ud fra en forståelse af at folkeskolen på nuværende tidspunkt ikke varetager opgaven om at (ud)danne børn og unge i sex, seksualitet og pornografi på en fyldestgørende måde, taler Elfort influencers promovring af deres OnlyFans profiler frem som en nødvendig erstatning for den mangelfulde seksualundervisning. Her er der en forestilling om, at promovringen af OnlyFans-profiler kan fungere som en samtale mellem ‘den voksne influencer’ og ‘den unge modtager’, hvor den førstnævnte kan oplyse om, hvad forskellen på pornografi og ‘rigtig sex’ er og således forhindre, at de unge får en forvrænget tilgang til sex. Her centrerer Elfort modtageren af det pornografiske materiale frem for afsenderen, som ellers er centreret i debatten. Elfort tilføjer:

“Jeg er 100 procent med på, at vi ikke skal glamourisere det her, men jeg føler ikke, at ansvaret omkring konsekvenser af sexarbejde ligger på vores skuldre, os der producerer det. Der er forældre, der godt kunne tage lidt ansvar. Der er nogle lærere i skolen, der godt kunne tage lidt ansvar. Det kunne godt være en del af seksualundervisningen at høre om hvordan, hvis du sælger et nøgenbillede på snapchat, hvad kan det have af konsekvenser” (Ibid.)

Med viden fra seksualundervisning, forældre og lærere vil unge mennesker ifølge logikken her være ordentligt klædt på til at tage informerede valg omkring seksuelt arbejde på eksempelvis OnlyFans. Således vil en pædagogisk indsats i form af opdateret seksualundervisning samt større ansvarstagen fra forældre sikre, at unge ikke går ind i sexarbejde uden at være bevidste om potentielle konsekvenser og således også fjerne ansvarsbyrden fra individuelle content creators.

Sexarbejde: psykisk skadeligt eller stigmatiseret?

Content creator Sofie Holm mener ligeledes, at ansvaret for unges seksuelle dannelse ikke bør ligge på individuelle content creators. I podcasten ‘Superfan:Skamløs’, hvor Sofie Holm og Anna Bjerre deltager, finder følgende udveksling sted:

Bjerre: "Har du ikke selv nogen bekymring i forhold til unge, der starter ud med det her?"

Holm: "Jo, men så kan jeg også have bekymringer for unge, der laver alt muligt andet, altså sådan der vil altid være nogen, der går ind i noget, som de ikke skulle være gået ind i. Det er klart, at når samfundssynet er sådan her på folk, der laver porno, så skal man da også være ekstra påpasselig, det er jeg helt enig i. Men jeg har det sådan, jeg vil ikke tage ansvaret i hvert fald for, hvad andre unge gør, fordi det er ikke mit ansvarsområde" (DR LYD, 2021).

Holms forståelse af hvorfor sexarbejde potentielt kan være skadeligt adskiller sig fra dén, som vi tidligere har set Bjerre opstille, hvor kommerialisering af seksualiteten gennem sexarbejde fører til en usund og ikke-autentisk udvikling af seksualiteten. I Holms forståelse er det i stedet en samfundsskabt konsekvens i form af *stigmatisering* - som gør, at sexarbejde kan være skadeligt. Med denne forståelse bliver indsatsen, der kaldes på for at beskytte unge mod det potentielt skadelige ved sexarbejde, større og mere gennemgribende; nemlig at forandre samfundssynet på sexarbejdere.

I tråd med denne opfattelse siger Estella i radioudsendelsen *'Taler vi stadig om OnlyFans i 2022?'*, at stigmatisering er det primære problem for sexarbejdere. Hun siger blandt andet:

"Men generelt inden for sexarbejde, og det er jo ligegyldigt, om det er online eller personligt, så er det først og fremmest utrolig stigmatiseret. Det er jo også derfor, vi står og taler om det, det er jo ikke fordi, det er et helt almindeligt hverdagsarbejde, men det er stigmatiseret, og det er skjult, og vi taler ikke om det på lige vilkår som alt andet arbejde, hvor man naturligvis ville have behov for støtte, oplysning og helt klare retningslinjer for, 'hvad gør jeg, når det her sker?' (...). Det, vi har en holdning til, er, at der mangler noget information og støtte til sexarbejdere, som både vil ind og arbejde med seksuelle tjenester, men også ud og forlade det." (LOUD, 2021).

Med forståelsen af at stigmatisering af sexarbejde har de nævnte konsekvenser, kaldes der på en juridisk og kulturel indsats, der sidestiller sexarbejde med det, som Estella kalder 'almindeligt hverdagsarbejde'. Når Estella taler om 'almindeligt hverdagsarbejde' og 'OnlyFans-content creation' som modsætninger og samtidig anvender paraplybetegnelsen *sexarbejde* i sine udtalelser om OnlyFans, er hun med til at placere og definere platformen og det arbejde, som foregår her.

Desuden er hendes deltagelse i radioudsendelsen som repræsentant for SIO, der efter egen beskrivelse *“fungerer som samlingssted for sexarbejdere og har som formål at sikre dem rettigheder og bedre arbejdsforhold”* (SIO, no-date), ligeledes med til at kategorisere OnlyFans-arbejdet som netop *sexarbejde*.

Den offentlige debat byder på forskelligrettede udtalelser om, hvad OnlyFans er, og hvordan det skal håndteres. Med afsæt i Faircloughs diskursbegreb kan vi pege på tre overordnede diskurser i debatten, som hver især tilskriver OnlyFans-fænomenet varierende betydning, hvilket er afgørende for, hvilken pædagogisk indsats der kaldes på. Hos Bjerre er der tale om en bekymringsdiskurs, forankret i en forståelse af arbejdet på platformen som noget, der i sagens natur er skadeligt, hvorfor den pædagogiske opgave er at advare og beskytte de unge mod det. Hos Groes og Mogensen er der tale om en oplysningsdiskurs, hvor de voksnes opgave er at tydeliggøre, hvad der rent faktisk foregår på platformen for at undgå, at de unge går uforberedte og ureflekterede ind i arbejdet. Hos Estella, Holm, Elfort og Gitte Von G er der tale om en frigørelsesdiskurs, hvor de forskellige aktører tilskriver platformen varierende potentialer - økonomiske, personlige og dannende - men som alle kredser om sexarbejders rettigheder og frihed. Med dette kaldes der på en indsats, som afstigmatiserer det seksuelle arbejde samt sørger for, at OnlyFans-content creators får frihed til at agere, som de vil på de sociale medier ved, at ansvaret for unges seksuelle dannelse i stedet ligger på en defineret instans, såsom folkeskolen. Når der peges på, at skolen har et ansvar for unges seksuelle dannelse og forståelse af fænomener som OnlyFans, som de på nuværende tidspunkt ikke opfylder, bliver det relevant for os at kigge på mulighederne for undervisning i et emne som OnlyFans.

Undervisning om OnlyFans?

I folkeskolen bliver seksualundervisningen varetaget af både lærere og eksterne aktører som RedenUng, Sex&Samfund og Normstormerne. Det kan formodes, at undervisning af eksterne aktører vil bære præg af den placering af og indstilling til OnlyFans, som findes hos de forskellige aktører, hvilket kan føre til, at undervisning om emnet vil betone forskellige ting og variere fra skole til skole, afhængigt af hvem opgaven udliciteres til. Dette kan dog også siges at være gældende for intern undervisning i emnet. Ser man på de fælles mål i faget ‘Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab’ i folkeskolen, er der her rig mulighed for at inddrage et fænomen som OnlyFans i undervisningen. Efter sjette klassetrin skal eleven kunne *“analysere, hvordan normer for køn og krop kan påvirke børn og unge”*, og efter niende klassetrin skal eleven kunne *“analysere køn, krop og seksualitet i samtidigt, historisk og globalt perspektiv”* samt *“diskutere seksuelle rettigheder i Danmark og globalt”* (UVM, 2019). Disse målsætninger kan fortolkes på vidt forskellige måder, og selvom fænomenet OnlyFans rummer aspekter af normer for køn og krop, seksuelle rettigheder og seksualitet i et samtidigt og globalt perspektiv, kan målene også indfries uden at berøre OnlyFans eller pornografi i det hele taget. Hvis undervisningen alligevel

inddrager OnlyFans, kan dette, som analysen har vist, gøres fra flere forskellige vinkler. Skal undervisning om et emne som OnlyFans både berøre pornografi, lyst og grænser og samtidig berøre det (platforms)økonomiske aspekt, som det efterspørges i den offentlige debat, kan det være relevant at se på de fælles mål fra det obligatoriske emne 'Uddannelse og job'. Her skal eleven efter niende klasse kunne "*vurdere betydning af vilkår og forandringer på arbejdsmarkedet*" (UVM, 2017). Her kan man argumentere for, at eventuel undervisning om OnlyFans, som rummer fænomenets forskellige aspekter, med fordel kan være tværfaglig.

På ungdomsuddannelserne findes der endnu ingen definerede rammer for seksualundervisning. Der er dog afsat en pulje på to millioner til at styrke seksualundervisningen, blandt andet ved at udvikle nye undervisningsmaterialer om emnet (UVM, 2022). Her er der altså mulighed for at udvikle undervisningsmaterialer, som beskæftiger sig mere direkte med OnlyFans. Det kunne eksempelvis være cases fra empiriske studier af arbejdet på platformen, som bygger på levede erfaringer og kan give et nuanceret indblik i oplevelser med lyst, grænser og vilkår i arbejdet.

Konklusion

Den kritiske diskursanalyse af den offentlige debat om OnlyFans har vist, at der findes mange forskellige forståelser og problematiseringer af fænomenet. OnlyFans tales skiftevis frem som en del af en frigørende samfundsbevægelse, som endnu en arena hvor sexarbejdere undertrykkes, som en pornohjemmeside i forklædning og som noget, der afspejler en arbejdsmarkedsudvikling, som særligt unge mennesker indgår i. Med afsæt i Faircloughs begreb om interdiskursivitet pegede vi på, at dette tyder på en ustabilitet i den kollektive forståelse af, hvad digitalt sexarbejde er. Analysen viste også, at der trækkes på forskellige store diskurser, når OnlyFans placeres og problematiseres, som hver især kalder på forskellige tiltag og indsatser. Disse spænder fra at advare eller oplyse om platformens seksuelle karakter til at udnytte platformens momentum til at udbrede viden om pornografi og sexarbejde med henblik på afstigmatisering af seksuelt arbejde. Fællesnævneren er, at aktørerne mener, at der findes en pædagogisk opgave i at ruste unge til at navigere i et felt som OnlyFans, og her peges der blandt andet på, at skolen har en rolle at spille. Ud fra de fælles mål for seksualundervisning i folkeskolen fandt vi, at det er muligt at undervise om OnlyFans på et væld af forskellige måder, men at undervisningen med fordel kan være tværfaglig, hvis den skal favne fænomenets mange facetter. Endelige viste analysen, at der er konsensus om, at content creation på OnlyFans er *sexarbejde*. Som vist omfatter de virksomme lovmæssige definitioner af sexarbejde i Danmark dog ikke det arbejde, der foregår på OnlyFans. Dette peger på et behov for at producere mere viden om, hvordan det *digitale* sexarbejde adskiller sig fra den del af sexarbejdet, som er veldefineret, og som lovgivningen retter sig mod. Ligeledes kan man argumentere for, at der også er behov for

mere viden om, hvordan arbejdet på OnlyFans i kraft af sin seksuelle karakter adskiller sig fra det platformsarbejde, som forskningen hidtil har beskæftiget sig med. Platformsarbejde er i sig selv et relativt nyt fænomen, som selv uden det seksuelle aspekt befinder sig i en juridisk gråzone i forhold til de traditionelle arbejdsmarkedsstandarder (Nielsen & Nielsen, 2020). Med det ekstra lag, som det seksuelle aspekt tilføjer, bliver den position, som opstår i intersektionen mellem *det seksuelle arbejde* og *platformsarbejdet*, endnu vigtigere at undersøge. Med udgangspunkt i artiklens analyse peges der derfor på, at eventuelle pædagogiske indsatser i og udenfor skole regi, som skal ruste unge til at navigere i et felt som OnlyFans, bør kvalificeres gennem mere forskning i den sociale praksis på OnlyFans.

Emma Dybdal Andersen, cand.mag.

Sara Wienke Christiansen, cand.mag.

Referencer

- Abidin, C, Hansen, K, m.fl.(2020): *A Review of Formal and Informal Regulations in the Nordic Influencer Industry*. *Nordic Journal of Media Studies*, 2(1), 71-83
- Andreassen, R, Pedersen, RR, & Svabo, C (2020). *Digitale liv: Brugere, platforme, selvfrestillinger*. Roskilde Universitetsforlag.
- Benner, T & Herskind, I (2021): *DR beskyldes for at promovere nyt pornomedie* i Politiken. Publiceret 31.1.2021
- Bonnerup, T (2021): *Ny porno-plattform ændrer vores medieadfærd – igen* i Vid&Sans, Teknologi&Univers. Publiceret 21.10.2021
- Corr, AA (2021): *DRs »Våde veninder« er unødvendigt, tarveligt tv. Og vi behøver ikke komme med op i flere unge kvinders underliv* i Berlingske. Publiceret 24.8.2021
- DR (2020): *Explainer: Tænk dig om, før du smider tøjet på nettet* på DR TV, DR1, Nyheder og Aktualitet. Udgivet 30.7.2020.
- DR (2021a): *Våde Veninder* på DR TV, P3, Dokumentar. Udgivet 22. 08.2021.
- DR (2021b): *Fie* på DR TV, P3, Dokumentar, Livsstil. Udgivet: 24.01.2021
- DR LYD (2021): *Superfan: Skamløs 3:3*. DR LYD, firkantede øjne. Udgivet 21.03.2021
- Drotner, K (2018). *Hvad er digital dannelse, og hvordan fremmer skolen den?* i *Unge Pædagoger, 2018* (2), 7-14. [2]
- Franceschi, S (2021): *Gitte von G sælger porno på OnlyFans: "Jeg har altid været iværksætter, så det føles helt naturligt"* i Information, Feature (moderne tider). Publiceret 04.09.2021
- Fairclough, N (1992): *Discourse and social change*. Cambridge, UK; Cambridge, MA: Polity Press
- Hartley, JM & Askanius, T (2020): *Heksejagt eller revolution? En analyse af mediedækningen af #MeToo i Danmark og Sverige* i *Samfundsökonomien* 11.1
- Jørgensen, M, og Phillips, L (1999): *Diskursanalyse: som teori og metode*. 1. udgave. Frederiksberg: Samfundslitteratur, Roskilde Universitetsforlag
- Kofoed, SP & Krog, S (2021): *OnlyFans lokker med guld og grønne skove men det er hårdt arbejde at blive rig på 'nudes' og træningsvideor* i DR Indland. Publiceret 22.08.2021

Kristensen, SL (2022): *Gymnasieelever strejker: 'Vi vil have seksualundervisning på skoleskemaet'* i DR Inland. Publiceret 10.02.2022.

Krogh, SC (2022). *Udskolings elever under pres: Præstationskultur, køn og sociale medier*. Aalborg Universitet

Mehlsen, C & Hendricks, VF (2019): *LIKE*. Center for Information og Boblestudier

Nielsen, LY, & Nielsen, ML (2020): *Neoliberalt digitalt arbejdsliv: Personlige profilers betydning for unge med platformsarbejde* I R. Andreassen, C. Svabo m.fl: *Digitale liv: Brugere, platforme, selvfremstillinger*. Roskilde Universitetsforlag

Nielsen, ML, Laursen, CS, Dyreborg, J, & Nielsen, LY (2021): *Risici og arbejdsmiljø blandt unge på de nye digitale arbejdsmarkeder: Et kollaborativt udviklingsprojekt*. NFA

OnlyFans (2021): *Terms of Service*. Published: March, 2021. Available at: <https://onlyfans.com/terms.html>

OnlyFans (no date-a): *About*. Available at: <https://onlyfans.com/about.html>

OnlyFans (no date-b): *How it works*. Available at: <https://onlyfans.com/how>

LOUD (2021): *Taler vi stadig om OnlyFans i 2022?* i *Godt nytår med Gyrih Cecilie Ross*. Udgivet 05.11.2021

SIO (no date): *Om SIO* Available at: <https://www.s-i-o.dk/om-sio/>

Socialstyrelsen (2019): *Vidensportal på det sociale område, prostitution, definition*. Publiceret: 23.04.2019. Available at: <https://vidensportal.dk/voksne/prostitution/definition>

UVM (2017): *Fagformål for faget uddannelse og job*. Opdateret 21.01.2017

UVM (2019): *Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab*. Fælles Mål, 2019

UVM (2022): *Regeringen vil styrke seksualundervisning på ungdomsuddannelserne og FGU*. Publiceret 10.02.2022 Available at: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2022/feb/220209-regeringen-vil-styrke-seksualundervisning-paa-ungdomsuddannelserne-og-fgu>

VIVE (2021): *Salg af sex i Danmark 2020 - En kortlægning*. København K. VIVE

VIVE (2020): *Børn og unges trivsel og brug af digitale medier: to analysenotater*.
VIVE, 2020.